

Advokatfirmaet Johnsrud & Co
Advokat Pål Johnsrud

Vår dato: 15.02.2023
Vår referanse: 23/27238 - 8
Deres dato: 19.05.2022
Deres referanse: 52020/8230

Oversendelse til endelig avgjørelse - klage på vedtak om tvangsmulkt - konsesjon

Sammendrag: Landbruksdirektoratet opphever Statsforvalterens vedtak på grunn av saksbehandlingsfeil. Saken sendes til Statsforvalteren for videre oppfølging.

Landbruksdirektoratet har mottatt klage på Statsforvalteren i Innlandets vedtak av ileggelse av tvangsmulkt etter konsesjonsloven, jf. konsesjonsloven § 16.

Sakens parter kjenner bakgrunnen for saken. Historikken, ut over behandling av tvangsmulksaken, gjengis derfor ikke her.

Tvangsmulkten som er ilagt av Statsforvalteren er knyttet til konsesjonsvedtak av 20. august 2015, hvor Brændvang fikk innvilget konsesjon for erverv av en del av Steen-eiendommen, gnr. 71 bnr. 64 m.fl. i Tynset kommune, på vilkår om avståelse av areal. De aktuelle teigene, heretter kalt vilkårsteigene, er ikke avhendet som forutsatt i vedtaket.

Berit Brændvang overdro konsesjonseiendommen i sin helhet til Håken Telgardsenget ved kjøpekontrakt 22. november 2020. Håken Telgardsenget overdro samme dato sin del av Steen-eiendommen til Brændvang. Brændvang har søkt om konsesjon for erverv av Steen-eiendommen som ble overdratt fra Telgardsenget, og fått endelig avslag fra Statsforvalteren i vedtak 23. august 2022.

Statsforvalterens vedtak

Statsforvalteren fattet vedtak 17.12.2021 om ileggelse av tvangsmulkt etter konsesjonsloven § 16.

I vedtaket ble det besluttet at Berit Brændvang ilegges tvangsmulkt på kr. 500 per dag fra og med 1. mars 2022 dersom konsesjonsvilkåret om å selge vilkårsteigene ikke er gjennomført innen denne datoen.

Statsforvalteren viser i vedtaket til sitt kontrollansvar for at vilkår som er satt for konsesjon er overholdt, jf. konsesjonsloven § 17. Det vises videre til at fristen for oppfylling av vilkår er vesentlig oversittet og at Statsforvalteren kan fastsette tvangsmulkt som påløper inntil forholdet er bragt i orden, jf. konsesjonsloven § 16 første ledd.

Statsforvalteren vurderte det slik at konsesjonshaver har hatt god tid til å oppfylle de fastsatte vilkår, uten at dette har skjedd. Vilkårene var vesentlig for at konsesjon i sin tid ble innvilget. Landbruksdirektoratet viser til vedtaket i sin helhet.

Klage på vedtak om tvangsmulkt

Du klagde på vegne av Berit Brændvang i brev 6. januar 2022. Det anføres at vedtaket er ugyldig og må derfor oppheves.

Det vises til at Brændvang har videresolgt sin del av Steen-eiendommen til Telgardsenget, som har forpliktet seg til å påklage eventuelle avslag på sin konsesjonssøknad. Brændvang fikk avslag, og vedtaket er påklaget og begjært omgjort. Det anføres at varselet om tvangsmulkt under enhver omstendighet må utstå til omgjøringsbegjæringen er behandlet.

Det varsles om at dersom omgjøringsbegjæringen ikke tas til følge, akter Telgardsenget å gå til rettslige skritt med krav om at Tynset kommunes vedtak av 22. april 2021 med avslag på hans konsesjonssøknad skal kjennes ugyldig.

Hva gjelder vedtaket om tvangsmulkt overfor Brændvang, gjøres det gjeldende at det uansett ikke kan pålegges tvangsmulkt overfor henne for manglende oppfyllelse av vilkår knyttet til en eiendom som er overdratt til Telgardsenget og hvor konsesjonssaken ikke er endelig avgjort. Det anføres derfor at vedtaket om tvangsmulkt er ugyldig. Det anmodes samtidig om utsatt iverksettelse av vedtaket i påvente av behandling av begjæring om omgjøring.

Det vises til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens oversendelse

Statsforvalteren tok ikke klagen til følge og oversendte klagen til endelig behandling hos Landbruksdirektoratet 19. mai 2022.

Det vises til klagers anførsler om at vedtaket er ugyldig. Statsforvalteren bestrider at vedtaket er ugyldig. Det vises til at Berit Brændvang i sin tid fikk konsesjon på vilkår om avståelse av areal til navngitte personer. Ved å selge disse teigene til Håken Telgardsenget vil vilkåret i konsesjonsvedtaket ikke være oppfylt.

Statsforvalteren kunne ikke se at videresalg i dette tilfellet ville oppfylle vilkåret og formålet med konsesjonsloven.

Landbruksdirektoratet bemerker

Landbruksdirektoratet er klageinstans etter forvaltningsloven (fvl.) § 28, og kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter jf. fvl. § 34 andre ledd. Landbruksdirektoratet skal vurdere de synspunkter som du kommer med, og påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. § 33 femte ledd. Som klageinstans kan Landbruksdirektoratet selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling, jf. § 34 siste ledd.

For overtredelse av vilkår som er satt for konsesjon i henhold til denne loven, kan Kongen fastsette en tvangsmulkt som påløper inntil forholdet er bragt i orden, eller som forfaller for hver overtredelse. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Dersom en konsesjon er gitt på grunnlag av uriktige eller ufullstendige opplysninger om forhold av vesentlig betydning, eller erververen overtrer fastsatte vilkår av vesentlig betydning, kan konsesjonen trekkes tilbake, jf. konsesjonsloven § 16.

Blir konsesjonen trukket tilbake, skal det fastsettes en frist for innehaveren til å sørge for at eiendommen blir overdratt til noen som lovlig kan erverve den. Oversittes fristen, får § 19 tilsvarende anvendelse.

Statsforvalterens vedtak gjelder den delen av Steen-eiendommen gnr. 71 bnr. 64 i Tynset kommune som Berit Brændvang fikk konsesjon på vilkår for i 2015. Vedtaket om tvangsmulkt pålegger Brændvang å overholde vilkårene som er stilt i konsesjonsvedtaket innen en gitt frist, som innebærer avståelse av ulike teiger på eiendommen til ulike eiendommer. Dersom vilkårene ikke er oppfylt innen fristen, vil det påløpe tvangsmulkt, kr 500 per dag.

Vedtaket om tvangsmulkt er rettet mot feil person

Det å ilegge noen tvangsmulkt etter konsesjonsloven § 16, forutsetter at vedkommende er eier. Som kjent har Brændvang overdratt sin del av Steen-eiendommen i sin helhet til Telgardsenget, i strid med vilkårene som var satt for konsesjonen i 2015. Dette innebærer likevel at Brændvang ikke lenger er eier av eiendommen, og konsesjonssaken fra 2015 og vilkårene som er satt mister dermed sin aktualitet.

Falkanger skriver følgende om dette: «At B's erverv fra A er underlagt konsesjonsreglene (er konsesjonspliktig), slik at B må søke det offentlige om konsesjon, betyr ikke at avtalen mellom A og B anses som uforbindende eller bortfalt dersom søknaden ikke blir innvilget. Loven griper ikke inn i rettsforholdet mellom A og B; ordningen er den at hvis B ikke får konsesjon, kan han ikke bli sittende med eiendommen: Han må kvitte seg med den (§ 18).»¹

Telgardsenget fikk endelig avslag på sin konsesjonssøknad i Statsforvalterens vedtak av 23. august 2021. Tar vi utgangspunkt i den privatrettslige avtalen mellom Brændvang og Telgardsenget, er ikke eiendommen overtatt av Brændvang. Dette fordi overtakelse i praksis ikke skjer før konsesjon er gitt. Telgardsenget vil også i følge avtalen, som følge av avslaget på konsesjonssøknaden, ha hevingsrett til selve kjøpsavtalen.

Landbruksdirektoratet er imidlertid ikke kjent med at avtalen mellom Brændvang og Telgardsenget er hevet som følge av avslaget på konsesjonssøknaden. Dermed foreligger det fortsatt en avtale om at Brændvang skal overdra eiendommen til Telgardsenget. Denne avtalen må forvaltningen forholde seg til.²

Med utgangspunkt i dette, kan ikke vedtaket om tvangsmulkt rettes mot Brændvang. Vedtaket lider dermed av en saksbehandlingsfeil, som etter vår vurdering har fått innvirkning på resultatet av vedtaket.

Vedtaket til Statsforvalteren må derfor oppheves, og saken som sådan hjemsendes til videre oppfølging hos Statsforvalteren.

¹ Jf. Falkanger & Falkanger, Tingsrett 7.utgave § 44.22

² Jf. Falkanger & Falkanger, Tingsrett 7.utgave § 44.22

Vedtak: Klagen tas til følge. Statsforvalterens vedtak om tvangsmulkt oppheves.

Sakskostnader

Etter fvl. § 36 har en part som har fått endret vedtaket til gunst rett på å få dekket vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket. Kravet må settes fram senest tre uker etter at melding om det nye vedtak er kommet fram til vedkommende, jf. § 36 tredje ledd tredje punktum.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Aud-Ingrid Krefting
seksjonssjef

Maja Sandvik Schartum
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:
Advokatfirmaet Johnsrud & Co

Kopi til:
Statsforvalteren i Innlandet

Postboks 987

2604 LILLEHAMMER